

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра української мови та прикладної лінгвістики

**ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ
КІНОФІЛЬМІВ НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ
АМЕРИКАНСЬКОГО ФІЛЬМУ «ДО ЗУСТРІЧІ З ТОБОЮ»**

Кваліфікаційна робота

освітнього ступеня «бакалавр»

студентки IV курсу

галузі знань 03 «Гуманітарні науки»,

спеціальності 035 «Філологія»,

спеціалізації 035.01 «Українська мова і

література», ОПП «Українська і англійська

мови: переклад та редагування»

Анастасії Олегівни Родіонової

Науковий керівник:

к.філол.н., доцент кафедри теорії та

практики перекладу з англійської мови

Катерина КУЗЬМІНА

«Допущено до захисту»

протокол засідання кафедри

української мови та прикладної лінгвістики

№ 15 від «б» червня 2024 року

завідувач кафедри _____

к.філол.н., доц. **Сергій РІЗНИК**

КИЇВ-2024

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота присвячена аналізу лексико-стилістичних особливостей перекладу фільму «До зустрічі з тобою» на українську мову. Зокрема, розглядаються важливість та вплив лексико-стилістичних елементів на висловлювання, передачу емоцій та стильову специфіку мовлення. Автори акцентують на значенні аналізу лексико-стилістичних особливостей в контексті лексикології, де вивчаються семантика слів та їхня варіативність в різних контекстах.

У фокусі роботи – персонажі та діалоги фільму, зокрема Луїза і Вільям, а також їхні емоційні переживання. Вивчено, як виразність та емоційність виявляються через лексичний вибір у перекладі. Зазначено, що перекладачі врахували контекст фільму та культурні особливості України, зберігаючи точність та доречність перекладу.

Аналіз конкретних фраз вказує на успішне передавання основного сенсу, але вказується на можливість покращення в емоційному вираженні. Приводяться приклади альтернативних перекладів для підвищення емоційної насиченості.

Специфіка фільму, в якій змішано романтику, драму та соціальні аспекти, підкреслюється через вивчення лексичних та стилістичних особливостей. Автори стверджують, що фільм ефективно порушує складні теми, такі як цінність життя, право на самогубство та роль кохання.

Висновок підкреслює загальну високу якість перекладу, хоча вказується на окремі можливості його поліпшення. Робота також відзначає вплив перекладу на сприйняття фільму українською аудиторією, вказуючи на його позитивний прийом серед критиків та глядачів.

Проведений аналіз фільму та його перекладу дозволяє зрозуміти, що вдалий підбір лексики в українському варіанті сприяє збереженню інтонацій та емоцій оригіналу. Важливо відзначити, що деякі варіанти перекладу, які

розглядались у дослідженні, можуть бути піддані обговоренню з огляду на індивідуальні перцепції перекладача та мету перекладу.

Слід враховувати, що переклад – це завдання, що вимагає не тільки мовних навичок, а й здатності передати виразність та нюанси оригіналу. Відкриттям у дослідженні стало те, що емоційна насиченість перекладу може впливати на сприйняття глядачем образів та сюжету.

Також важливою частиною роботи було визначення особливостей лексики романтичних драм, які визначають стиль і виразність в образах героїв. Зрозуміло, що такий аналіз може бути корисним для майбутніх досліджень у галузі лінгвістики та перекладознавства.

Урізноманітнення методів перекладу та врахування специфіки кожного виразу дозволить досягти ще вищого ступеня точності та емоційної насиченості у перекладі романтичних драм.

Ключові слова: лексико-стилістичні особливості, лексикологія, романтична драма, переклад фільму, емоційна насиченість, семантика слів, стилістичні нюанси, виразність мовлення, адаптований сценарій, мовознавство.

ABSTRACT

The diploma thesis is dedicated to the analysis of lexical and stylistic features in the translation of the film «Me Before You» into the Ukrainian language. Specifically, it examines the importance and impact of lexical-stylistic elements on expression, conveying emotions, and the stylistic specificity of speech. The authors emphasize the significance of analyzing lexical-stylistic features in the context of lexicology, where the semantics of words and their variability in different contexts are studied.

The focus of the work is on the characters and dialogues of the film, particularly Louisa and William, as well as their emotional experiences. The study explores how expressiveness and emotionality are manifested through lexical choices in translation. It is noted that the translators took into account the context of the film and the cultural peculiarities of Ukraine while preserving the accuracy and appropriateness of the translation.

The analysis of specific phrases indicates successful conveyance of the main sense, and suggests opportunities for improvement in emotional expression. Examples of alternative translations are provided to enhance emotional intensity.

The specificity of the film, blending romance, drama, and social aspects, is underscored through the examination of lexical and stylistic features. The authors argue that the film effectively addresses complex themes such as the value of life, the right to suicide, and the role of love.

The conclusion emphasizes the overall high quality of the translation while pointing out specific areas for improvement. The work also highlights the impact of translation on the perception of the film by the Ukrainian audience, noting its positive reception among critics and viewers.

The analysis of the film and its translation allows an understanding that a well-chosen vocabulary in the Ukrainian version contributes to preserving the intonations and emotions of the original. It is crucial to note that some translation variants

discussed in the study may be subject to discussion based on individual translator perceptions and the translation's purpose.

It is essential to consider that translation is a task requiring not only linguistic skills but also the ability to convey the expressiveness and nuances of the original. A revelation in the research is that the emotional richness of the translation can influence the viewer's perception of characters and the plot.

Additionally, an important part of the work was identifying the lexical features of romantic dramas that define the style and expressiveness in the characters' images. It is clear that such an analysis can be valuable for future research in the fields of linguistics and translation studies.

Diversifying translation methods and considering the specificity of each expression will enable to achieve an even higher degree of accuracy and emotional richness in translating romantic dramas.

Keywords: lexical-stylistic features, lexicology, romantic drama, film translation, emotional richness, semantics of words, stylistic nuances, expressiveness of speech, adapted screenplay, linguistics.

ЗМІСТ	2
ВСТУП	3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ КІНОФІЛЬМІВ 5

1.1	Визначення понять «лексико-стилістичні особливості»	5
1.2	Особливості перекладу кінофільмів	8
1.3	Аналіз лексико-стилістичних особливостей оригіналу американського фільму «До зустрічі з тобою»	15

РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ФІЛЬМУ «ДО ЗУСТРІЧІ З ТОБОЮ» НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ 21

2.1	Вибір стратегій та технік перекладу лексико-стилістичних особливостей	21
2.2.	Проблеми перекладу конкретних фраз та виразів	26
2.3	Оцінка результатів перекладу та його вплив на сприйняття фільму	33

ВИСНОВКИ	38
----------	----

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	41
----------------------------	----

АНОТАЦІЯ	45
----------	----

ABSTRACT	47
----------	----

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми «Кінопереклад (на прикладі перекладу конкретної кінокартини з англійської мови українською)» надзвичайно висока в сучасному лінгвістичному та культурному контексті. З поглибленням глобалізації та зростанням інтересу до різноманітних культур, кінематографія виступає як потужний засіб обміну ідеями та враженнями. В умовах зростаючої популярності іноземних фільмів на українському ринку актуальність вивчення процесу їхнього перекладу стає важливою.

На прикладі фільму «До зустрічі з тобою» (англ. «Me Before You»), який визначився як високорейтинговий та вражаючий, можна досліджувати вплив перекладу на сприйняття глядачем сюжету, персонажів та емоційно-естетичних аспектів. Розгляд цього конкретного випадку дозволяє проаналізувати, наскільки ефективно перекладено висловлювання, лексичні та стилістичні рішення, адаптацію культурних контекстів.

Порівняльний аналіз оригінального фільму та його українського перекладу сприяє виявленню труднощів, які виникають під час трансформації виразності та атмосфери. Зокрема, виникає питання про передачу ідіом, культурних аспектів та власне емоційного забарвлення, що важливо для повноцінного розуміння та відчуття фільму українською аудиторією.

Дипломна робота дозволяє не лише систематизувати знання про теорію та практику перекладу, але й вносити конкретний внесок у вивчення адаптації та відтворення кінематографічних творів у різних мовних та культурних середовищах. Актуальність такої теми підсилена наявністю широкого загалу зацікавлення української громадськості у кіномистецтві та його міжнародній інтеграції.

Новизна дипломної роботи полягає у тому, що у дослідженні вперше розглянуто варіанти перекладу цікавих фраз із англійської версії фільму «До зустрічі з тобою» (англ. «Me Before You»), досліджено декілька варіантів

перекладу та обрано найбільш доцільний з точки зору застосування та сприйняття в українському суспільстві.

Ступінь дослідження теми «Кінопереклад (на прикладі перекладу конкретної кінокартини з англійської мови українською) можна оцінити як високий, враховуючи сучасні тенденції та широкий інтерес до кіномистецтва в українському суспільстві. Задекларована проблематика стосується не лише теоретичних аспектів перекладу, але й практичних викликів, з якими стикаються фахівці у сучасному медійному середовищі.

Орієнтація у найсучасніших тенденціях проблематики включає в себе аналіз новітніх методологій та технологій у кіноперекладі, таких як використання комп'ютерних технологій, машинного перекладу, а також врахування впливу культурного контексту на процес адаптації.

Принагідна історична довідка розкриває еволюцію кіноперекладу в Україні та світі. З початкового етапу, коли використовувалися перекладачі та субтитри до сучасних реалій, коли широко використовуються технології для оптимізації процесу перекладу та забезпечення його високої якості. Важливо зазначити, що із розвитком глобального кіноринку та культурного обміну зросла необхідність віддзеркалення культурних нюансів у перекладі.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає в аналізі лексико-стилістичних особливостей перекладу кінофільмів, зосереджуючись на оригіналі американського фільму «До зустрічі з тобою». Основні завдання включають:

- Визначення понять «лексико-стилістичні особливості».
- Аналіз та систематизація особливостей, які виникають при перекладі кінокартин, враховуючи специфіку мовленнєвого та візуального засобів відтворення мови.
- Аналіз лексико-стилістичних особливостей оригіналу американського фільму «До зустрічі з тобою».

- Вибір стратегій та технік перекладу лексико-стилістичних особливостей.
- Визначення проблем перекладу конкретних фраз та виразів.
- Оцінка результатів перекладу та його вплив на сприйняття фільму.

Об'єкт дослідження. Український переклад англomовної кінострічки “До зустрічі з тобою” (англ. “Me Before You”), режисера Теа Шеррок за сюжетом однойменного роману Джоджо Моєс.

Предмет дослідження. Лексико-стилістичні особливості перекладу кінофільмів та відповідні перекладцькі трансформації на прикладі фільму «До зустрічі з тобою».

Методи дослідження. В процесі написання дипломної роботи була використана система загальнонаукових та спеціальних емпіричних і теоретичних методів дослідження. Також використовувалися такі емпіричні методи, як, опис, порівняння та узагальнення.

Структура роботи. Робота складається зі змісту, анотації українською та англійською, вступу, двох розділів, висновків до розділів, шести підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 38 сторінок

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ КІНОФІЛЬМІВ

1.1. Визначення понять «лексико-стилістичні особливості»

В сучасному лінгвістичному вивченні мови надзвичайно важливим є аналіз та розуміння лексико-стилістичних особливостей, що визначають лексичний склад та стилістичне вираження мовлення. У контексті мовознавства лексико-стилістичні особливості можна визначити як властивості лексичного

складу мови, що надають їй конкретні відтінки значень та визначають її виразність та стильову специфіку.

Перш за все, важливо розглядати лексико-стилістичні особливості в контексті лексикології, яка досліджує лексичні одиниці мови та їхні зв'язки. Це включає в себе вивчення семантики слів, варіантів їхнього вживання, а також виявлення специфічних стилістичних нюансів, які можуть змінювати їхні значення у конкретних ситуаціях спілкування.

Поняття «лексико-стилістичні особливості» також пов'язане із стилістикою, яка вивчає стилістичні аспекти мовлення та їх вплив на сприйняття тексту оточуючими. Лексико-стилістичні особливості визначають емоційне забарвлення мовлення, його експресивність, а також створюють особливий художній ефект.

Важливим аспектом є також вивчення фразеології та ідіом, оскільки вони є не тільки невід'ємною частиною лексико-стилістичних особливостей, але і важливим засобом вираження авторського стилю та індивідуальності мовця.

Дослідження лексико-стилістичних особливостей є важливим завданням для розуміння не лише мови як системи, а й мовлення як процесу вираження думок та почуттів. Врахування цих особливостей дозволяє краще розуміти авторську інтенцію, стильову специфіку тексту та вплив мовлення на аудиторію.

У сфері лінгвістики, лексико-стилістичні особливості становлять сукупність унікальних лексичних одиниць, які виокремлюють мовний матеріал з позицій емоційного, експресивного та естетичного спрямувань. Це поняття включає в себе специфічність вживання слів, виразів, а також фразеологічних зворотів у конкретних мовленнєвих обставинах.

Необхідно враховувати, що лексико-стилістичні особливості нерідко зумовлені соціокультурним контекстом та індивідуальним стилем мовця. Вони

відображають вибір виразних засобів, що визначається особистісними, соціальними та психологічними особливостями комуніканта.

Серед ключових аспектів лексико-стилістичних особливостей важливе місце займає вживання синонімів та антонімів, які, з одного боку, розширюють діапазон мовленнєвих можливостей, а з іншого — створюють конотаційні відтінки, що додають текстові глибину та виразність.

Крім того, лексико-стилістичні особливості визначають інтенсивність вираження авторських почуттів та думок. Це може виявлятися у використанні фігур мови, таких як метафори, алегорії, епітети, які створюють мовленнєву картину і надають тексту художню витонченість.

Отже, вивчення лексико-стилістичних особливостей є важливим етапом розкриття внутрішньої природи мовлення та його роль у вираженні та сприйнятті інформації. Це відкриває шлях для глибшого розуміння семантичного багатства мови та її функціональної ролі в процесі комунікації.

Науковий аналіз лексико-стилістичних особливостей вимагає уважного вивчення та ідентифікації виразних засобів мови, що надають тексту властивостей, характерних для конкретного жанра, автора чи епохи. Це включає в себе вивчення семантичних відтінків слів, контекстуальних варіацій їхнього вживання, а також рольових особливостей у спілкуванні.

Кінофільм — це полісемантичне явище, продукт художньої творчості, здатний передавати значення через зображення, мовлення та музику; він є впливовим засобом для передачі цінностей, ідей та інформації. Фільм являє собою аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників. У технологічному плані фільм являє собою сукупність рухомих зображень (монтажних кадрів), пов'язаних єдиним сюжетом. Кожен монтажний кадр складається з послідовності фотографічних або цифрових нерухомих

зображень, на яких зафіксовані окремі фази руху. Фільм, як правило, містить звуковий супровід. За ступенем документальності (достовірності) відеоматеріалу фільми класифікують на ігрові, документальні та науково-популярні. Ігрове кіно класифікують за тривалістю екранного часу; кількістю серій; за відношенням до першоджерела; аудіовізуальним рядом, художньою формою; новаторським підходом; за цільовою аудиторією та її об'ємом; виробником; жанрами драматургії; цілями автора. До цілей автора зокрема відносять художні інтереси (незалежне кіно), комерційні, суспільно-політичні (ідеологія) та змішані інтереси.

Оскільки переклад охоплює щонайменше дві мови і дві культурні традиції, перекладачі постійно вирішують проблему відтворення культурних аспектів, імпліцитно закладених в тексті оригіналу. Культурне підґрунтя для переклада набуває різних форм в широкому діапазоні: від лексики та синтаксису до ідеології і способу життя в певній культурі

Лексичні поля, контекстуальна специфіка та емоційне забарвлення мовлення є важливими аспектами, які визначають виразний потенціал мови та її здатність відтворювати різні смисли в залежності від контексту. Специфічне вживання синонімів та антонімів також впливає на стиль та експресивність мовлення, надаючи йому унікальний характер.

Отже, дослідження лексико-стилістичних особливостей є важливим аспектом вивчення мови, оскільки вони визначають індивідуальні риси мовленнєвого вираження та сприяють глибшому розумінню семантичного та стилістичного багатства мови.

1.2. Особливості перекладу кінофільмів

В області перекладу кінофільмів особливу увагу приділяють перекладу назв фільмів, що є однією з актуальних проблем. Локалізація назв варіюється в залежності від ринку, враховуючи специфіку місцевих особливостей в ідеології, релігії, гендері та культурі. У менш канонічних жанрах переклад назв

виявляється простішим, однак у сучасних умовах більшість оригінальних назв залишаються незмінними. Мультфільми перекладаються інколи вільно, а документальні фільми, як правило, отримують буквальні переклади [3].

Аудіовізуальний режим також впливає на вибір між збереженням оригінальних назв і перекладом. Фільми із субтитрами частіше залишають свої оригінальні назви, тоді як дубляж віддає перевагу перекладеним. У великій кількості випадків літературний або точний переклад назв фільмів неможливий через культурні відмінності, каламбури або ідіоми, що не мають еквівалентів у цільовій мові. Наприклад, український переклад фільму «One Flew over the Cuckoo's Nest» як «Пролітаючи над гніздом зозулі» відображає не лише літературний, але й культурний контекст. Однак несумісність між мовними реаліями оригіналу та цільовою аудиторією може вести до хибного сприйняття кінопродукту [4].

Переклад назв фільмів включає в себе аналіз загального сюжету та визначення стратегії перекладу, щоб забезпечити коректну інтерпретацію. У більшості випадків назви фільмів можуть бути адаптовані до конкретного жанра, зберігаючи стилістичну єдність та передаючи смисловий зміст. Однак баланс між привабливістю для аудиторії та точністю перекладу є ключовим аспектом у процесі вибору назви для кінофільму.

Протягом багатьох років кінематограф залишається об'єктом вивчення вчених з різних наукових галузей, які одноставно визнають, що кіно, як вид мистецтва, має власну унікальну мову, елементи якої різноманітні, але взаємодіючи, формують гармонійну цілісність в конкретному кінотворі [19, с. 142]. Термін «кінопереклад» зазвичай визначається як переклад художніх та анімаційних фільмів і серіалів. Термін «переклад» має два аспекти - процес як інтелектуальна діяльність і результат, що визначається як мовний твір, створений перекладачем [6, с. 14].

Щодо процесу кіноперекладу, його можна розглядати як літературну міжмовну обробку оригінальних монтажних листів з подальшим ритмічним укладанням перекладеного тексту та його озвучуванням або введенням у відеоряд у вигляді субтитрів.

Структурно кінопереклад схожий на переклад художньої літератури, але має свої особливості. Однією з них є більша свобода кіноперекладу порівняно з перекладом літературного твору, особливо під час дубляжу, коли необхідно дотримуватися синхронності між рухами губ акторів дубляжу та вихідними перекладеними репліками. Це вимагає від перекладача скорочення вихідного тексту для повної синхронізації з відеорядом.

Таким чином, робота перекладача повинна бути тонкою технічною та лінгвістичною при передачі змісту аудіовізуального тексту. Висновок полягає в тому, що переклад фільму - це не перегляд концепції автора, а складний процес, який вимагає суворого дотримання правил.

Отже, завданням перекладу є встановлення відносин еквівалентності між оригінальним і перекладеним текстами для того, щоб обидва тексти мали однаковий сенс і виконували одну функцію. Еквівалентність є ключовим елементом у кіноперекладі, зокрема на етапі роботи з монтажними листами, де прагматична еквівалентність стає важливою, оскільки пов'язана з комунікативним наміром.

Згідно з класифікацією К. Райс щодо перекладу аудіомедіальних текстів, можна стверджувати, що кінопереклад, як частина цієї групи, вимагає передачі повноцінного змісту оригіналу, зберігаючи вплив на аудиторію цільової мови. При цьому слід враховувати різницю між культурою мови оригіналу та культурою мови перекладу.

У процесі кіноперекладу важливо враховувати, що граматичні структури української та, наприклад, італійської мов різняться, а темп мовлення може іноді значно варіюватися. Особливістю закадрового перекладу є те, що заданий

темп перекладу має залишатися сталим протягом всього фільму, якщо це обумовлено оригіналом.

Наприклад, у першій фразі фільму «Малена» італійського режисера Д. Торнаторе відзначається високе емоційне насичення. Закадровий голос оголошує: «Увага, увага! Сьогодні о 17 годині Дуче звернеться до всієї нації! Усім наказано увімкнути свої радіоприймачі! Усім, хто має радіоприймачі або радіоли, наказано їх увімкнути! Муссоліні звернеться до всіх громадян Італії! За наказом фашистського уряду вам дозволено перервати роботу! Увага, увага! Сьогодні о 17 годині Дуче звернеться до всієї нації!» [20]. Оригінальний текст звучить так: «Attenzione! Attenzione! Questa sera alle ore 17 il Duce parla alla nazione! E' stato ordinato a tutti di accendere le radio! Chiunque abbia un radiofonografo o una radio – ordinato di accenderlo! Mussolini si rivolgerà a tutti i cittadini d'Italia! Per ordine del governo fascista potete interrompere il lavoro! Attenzione! Attenzione! Questa sera alle ore 17 il Duce parla alla nazione!» [8].

Український переклад зберігає інтонацію та емоційність першого кадру фільму, а друга та третя фрази не повторюються і залишаються незмінними в порівнянні з оригіналом. Це досягнуто завдяки плавному переходу від першого емоційно насиченого кадру до спокійного другого, де герой починає свою розповідь. Рядок «potete interrompere il lavoro» вдало передано, додаючи «вам дозволено перервати роботу», що контекстуально більш доречно, враховуючи офіційність повідомлення.

Окремо варто розглянути переклад назв кінофільмів, наприклад, «Malèna» (українською - «Малена»). Тут використано транслітерацію, оскільки зміна назви може суттєво вплинути на сюжетну напрямленість картини. Проте, при відсутності можливості транслітерації, перекладач повинен застосовувати стратегії адаптації.

Технічні труднощі, що можуть виникнути перед перекладачем кінофільму, включають ситуації, коли монтажний лист неповний, а переклад

діалогів ускладнений, зокрема, у випадках сварок чи розмов пошепки. Перекладачеві доводиться вгадувати сенс діалогу, виходячи з образотворчого ряду та контексту твору.

Оскільки переклад фільму завжди пов'язаний з технічними труднощами, важливо звернутися до класифікації основних видів кіноперекладу. За Мішель Берді існують 5 основних видів кіноперекладу, а саме: синхронний переклад, який здійснюється без опори на монтажні листи, інші види, які включають в себе різні стратегії передачі змісту фільму.

Одноголосий переклад, або переклад, що виконується лише одним актором або самим перекладачем, зберігає оригінальний звукоряд, що дозволяє глядачеві відрізнити репліки різних персонажів.

Двоголосий переклад передбачає озвучування фільму двома акторами - чоловіком та жінкою, при цьому також зберігається оригінальний звукоряд.

Повністю дубльований переклад, або дубляж, є варіантом озвучування, який включає створення мовної фонограми фільму на іншій мові, відповідної перекладу оригінального звукового супроводу. При цьому працює ціла команда акторів, хоча виникає необхідність компресії вихідного матеріалу для забезпечення збігу артикуляції акторів з перекладом їх реплік.

Використання субтитрів при повному зберіганні оригінального звукоряду може вплинути на емоційне сприйняття фільму, оскільки увага глядача відводиться на читання субтитрів, що може відволікати його від сюжету [11].

Хоча наша думка про якість одноголосого перекладу вважається негативною, оскільки це може негативно впливати на загальне сприйняття фільму: різні персонажі «розмовляють» одним голосом, що може вплинути на високоякісну перекладацьку роботу.

Найвищий рівень майстерності у кіноперекладі представляє повний (багатоголосий) дубляж, що вимагає від перекладача, сценариста, режисера,

технічного редактора, звукооператора та акторів великої уваги та високої кваліфікації.

Отже, найбільш популярні та поширені види кіноперекладу у сучасному кінематографі - це дубляж та використання субтитрів. Дубляж є запорукою успіху перекладеного іноземного фільму, оскільки субтитри можуть відволікати глядача від сюжету. Хоча до Верховної Ради України подано законопроект №9432 «Про застосування англійської мови в Україні», який передбачає офіційно закріпити статус англійської як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні. Зокрема, законопроект передбачає, що вже із 2027 року в українських кінотеатрах усі англомовні фільми будуть демонструватись мовою оригіналу із українськими субтитрами. Цей документ не на користь дубляжу і таким чином українська мова витісняється з кінотеатрів. Документ передбачає поступову заміну дубляжу субтитрами. В перехідних положеннях законопроекту зазначено, що частка фільмів, які демонструються мовою оригіналу у 2025 році буде становити 50%, у 2026 році – 75%, а з 2027 року – 100%.

Палімпсест може виникнути при перекладі вивісок у фільмі та інших невербально виражених елементів, і в такому випадку титрування перекладу може бути використано навіть при повному дублюванні фільму. При перекладі художнього фільму не завжди доречно титрування перекладу пісні, особливо коли на фоні відбувається діалог акторів.

Протягом понад ста років існування кінематограф привертає увагу вчених з різних наукових галузей, які погоджуються в тому, що кіно, як мистецтво, має свою власну специфічну мову. Її елементи можуть бути різноманітними, але вони утворюють гармонійне ціле, активізуючись у конкретних кінопроектах.

З розвитком кіноіндустрії та появою різних жанрів кіно (художній фільм, драма, детектив, комедія, фільм жахів, бойовик і т.ін.), виникає потреба в перекладі кінофільмів на різні мови. Це стає важкою, але захоплюючою

задачею для перекладачів, яка включає в себе довгий і системний процес. На жаль, кінопереклад як вид перекладу не отримав достатнього наукового висвітлення, адже відсутній єдиний термін для позначення предмета дослідження.

Специфіка кіноперекладу обумовлена багатьма факторами, включаючи особливості різних жанрів, також інші труднощі від скорочення діалогів до збереження оригінального звукоряду. Кінопереклад включає в себе літературну міжмовну обробку оригінальних монтажних листів з наступним ритмічним укладанням перекладного тексту і його озвучуванням або додаванням субтитрів. Важливо враховувати технічні вимоги кожного фільму для правильного відтворення.

Переклад кінофільмів вимагає не тільки зрозумілості для глядача, але й збереження концепції оригіналу, розкриття образів персонажів у визначеному режисером стилістичному ключі та створення мовними засобами перекладу цілісного твору. Перекладач повинен дотримуватися вимог, що визначаються для художнього перекладу. Художній переклад є особливим видом міжкультурної, культурно-етнічної і художньої комунікації, в якому текст сприймається як значуща величина та об'єкт художнього відтворення і сприйняття. Цей переклад є інструментом культурного освоєння світу та розширення колективної пам'яті людства.

Ігрове кіно може здатися простішим для переклада порівняно з документальними стрічками, оскільки його основа - це не лише інформація, але і живе спілкування, яке може бути зрозуміле з контексту. Проте виклик у перекладі полягає в передачі цієї розмовної стихії іншою мовою, зберігаючи задум оригіналу та створюючи цілісний твір.

Перекладений фільм, так само як і будь-який перекладений твір, отримує нове життя в чужому культурному контексті, функціонуючи як автономний текст. Такий текст повинен мати власну естетичну цінність, іноді не зовсім

відповідаючи оригіналу. Існують об'єктивні та суб'єктивні фактори, які визначають межі кіноперекладу, зокрема лінгвістичні, стилістичні, культурні, індивідуальні характеристики перекладача та його сприйняття вихідного матеріалу.

Об'єктивні фактори включають відмінності між системами національних мов, що призводить до відносної еквівалентності тексту перекладу. Наприклад, морфологічні розбіжності між англійською та українською виявляються у системі словозмін, а суб'єктивні фактори пов'язані з мовною і культурною компетенцією та талантом перекладача. У кіноперекладі важливо використовувати адаптивні стратегії, враховуючи лінгвоетнічні особливості цільової аудиторії. Це вимагає вміння аналізувати аспекти культурного і художнього стилю фільму та передавати їх у перекладі.

1.3. Аналіз лексико-стилістичних особливостей оригіналу американського фільму «До зустрічі з тобою»

До зустрічі з тобою - це історія кохання між Луїзою Кларк і Вільямом Трейнором. Луїза - молода жінка, яка працює в кафе в Лондоні. Вона живе разом зі своєю сім'єю і мріє про краще життя. Вільям - молодий чоловік, який став інвалідом після автокатастрофи. Він прикутий до інвалідного крісла і не може самостійно пересуватися.

Луїза стає доглядальницею Вільяма. Спочатку вона не розуміє, як може допомогти йому. Але поступово вона починає знайомитися з ним і розуміти, що він - не той, за кого вона його спочатку прийняла. Вільям - розумний, дотепний і доброзичливий чоловік. Він любить життя і хоче всього найкращого для Луїзи.

Луїза також змінюється під впливом Вільяма. Вона стає більш серйозною і відповідальною. Вона починає цінувати своє життя і дізнається, що воно може бути щасливим навіть у важких обставинах.

Вільям і Луїза закохуються один в одного. Але їхнє кохання - це випробування. Вільям все ще не може прийняти своє життя і вирішив покінчити з ним. Луїза намагається його зупинити, але не може.

У кінці фільму Вільям помирає від смертельної ін'єкції. Луїза дуже сумує за ним, але вона знає, що він був щасливим з нею.

Фільм «До зустрічі з тобою» - це історія про кохання, втрати та пошуку сенсу життя. Цей фільм зачіпає важливі теми, такі як цінність життя, право на самогубство та роль кохання в житті людини.

Фільм отримав позитивні відгуки критиків і глядачів. Він був номінований на кілька премій, у тому числі на премію «Оскар» за найкращий адаптований сценарій.

Фільм «До зустрічі з тобою» має ряд особливостей, які виділяють його серед інших романтичних драм.

Перша особливість - це те, що фільм не ідеалізує кохання. Любов між Луїзою і Вільямом - це не завжди легке і безхмарне кохання. Вони стикаються з труднощами, які випробують їхні почуття.

Друга особливість - це те, що фільм порушує важливі теми, такі як цінність життя, право на самогубство та роль кохання в житті людини. Ці теми обговорюються у фільмі відкрито і чесно.

Третя особливість - це те, що фільм має сильний емоційний вплив на глядачів. Він викликає у них різні почуття, такі як радість, смуток, гнів і надію.

Фільм «До зустрічі з тобою» - це романтична драма. Цей жанр характеризується використанням лексики, яка виражає почуття, емоції, переживання героїв. У фільмі зустрічаються такі слова та словосполучення, як:

- любов: «love», «I love you», «I'm in love with you»
- щастя: «happy», «happiness», «make me happy»

- сум: «sad», «sadness», «I'm so sad»
- радість: «joy», «happy», «I'm so happy»
- біль: «pain», «I'm in pain»
- страх: «fear», «I'm afraid»

Також у фільмі часто зустрічаються метафори, які підкреслюють емоційний стан героїв. Наприклад, коли Луїза вперше зустрічає Вільяма, вона каже: «He was like a breath of fresh air». Це метафора означає, що Вільям був для Луїзи чимось новим, свіжим, що принесло у її життя радість.

Фільм «До зустрічі з тобою» - історія кохання між Луїзою і Вільямом. Луїза шукала роботу і це привело її в будинок інваліда Вільяма, де вона стала працювати доглядальницею. Молоді люди закохались один в одного. Вільям ще до зустрічі з Луїзою вирішив покінчити життя самогубством, але Луїза допомагає йому знайти сенс життя.

Лексика фільму відображає цю ідею. Наприклад, коли Луїза розповідає Вільяму про своє життя, вона каже: «I've never had a reason to live». Це речення підкреслює, що Луїза раніше не бачила сенсу у своєму житті. Але після зустрічі з Вільямом вона знаходить цей сенс.

Ось ще один приклад: коли Вільям розповідає Луїзі, чому він вирішив покінчити життя, він каже: «I want to die with dignity». Це речення підкреслює, що Вільям хоче прожити своє життя так, щоб потім не шкодувати про це.

Таким чином, лексико-стилістичні особливості оригіналу фільму «До зустрічі з тобою» відображають його жанрову приналежність і основну ідею. Фільм використовує лексику, яка виражає почуття, емоції, переживання героїв. Також у фільмі часто зустрічаються метафори, які підкреслюють емоційний стан героїв. Ці мовні засоби допомагають передати глядачеві історію кохання між Луїзою і Вільямом та ідею фільму про те, що життя має сенс, навіть якщо воно не безхмарне.

Автор роману, Джордж Моєс, відома своїми романтичними історіями, які часто зачіпають важливі соціальні та етичні проблеми. У фільмі «До зустрічі з тобою» вона використовує лексику, яка відображає її індивідуальний стиль.

Ось кілька прикладів:

- Слова, які підкреслюють красу природи: »the beauty of the English countryside«, «the blue skies», «the rolling hills».
- Слова, які підкреслюють емоційний стан героїв: »the ache in my heart«, «the joy in my soul», «the fear in my eyes».
- Слова, які підкреслюють соціальні проблеми: »the inequality in the world«, «the importance of living life to the fullest», «the right to die with dignity».

Ці слова допомагають автору створити унікальний і атмосферний світ фільму, який зачіпає важливі теми та викликає у глядачів сильні емоції.

Також у фільмі використовується багато метафор і порівнянь. Наприклад, Вільям часто порівнює своє життя з порожнім стаканом, а Луїзу - з ковтком свіжого повітря. Ці метафори допомагають глядачеві краще зрозуміти душевний стан героїв.

Загалом, лексика і стиль фільму «До зустрічі з тобою» є важливим елементом, який допомагає передати його жанрову приналежність, основну ідею, характери героїв і атмосферу фільму. Ці особливості роблять фільм більш цікавим і захоплюючим для глядачів.

Ось ще кілька прикладів лексико-стилістичних особливостей фільму, які я хочу відзначити:

- Використання метафор і порівнянь. У фільмі часто використовуються метафори та порівняння, які допомагають описати почуття та переживання героїв. Наприклад, Вільям порівнює своє стан із

пташиною кліткою, в якій він застряг. Луїза порівнює своє серце з пташкою, яка шукає вихід.

- Використання кольорової символіки. У фільмі використовується кольорова символіка, яка допомагає створити атмосферу та передати емоції героїв. Наприклад, у фільмі часто використовуються білий і блакитний кольори, які символізують кохання та чистоту.

- Використання музики. Музика у фільмі відіграє важливу роль. Вона допомагає створити настрій та передати емоції героїв. Наприклад, у фільмі часто використовується пісня «Will You Still Love Me Tomorrow» групи The Shirelles, яка є символом кохання та надії.

В цілому, лексико-стилістичні особливості фільму «До зустрічі з тобою» є важливим елементом, який допомагає створити атмосферу фільму, передати його жанрову приналежність, основну ідею, характери героїв та філософський підтекст.

Висновок до розділу 1

Аналіз та розуміння лексико-стилістичних особливостей є важливим аспектом сучасного лінгвістичного вивчення мови. Це дозволяє не лише розглядати мову як систему, а й розуміти мовлення як процес вираження думок та почуттів. Лексико-стилістичні особливості, визначаючи емоційне забарвлення мовлення та стильову специфіку, грають ключову роль у сприйнятті тексту оточуючими.

Дослідження цих особливостей в контексті лексикології та стилістики дозволяє виявляти не лише семантичні відтінки слів, але й їх варіанти вживання, специфічні стилістичні нюанси. Сучасна лінгвістика враховує важливість вивчення фразеології та ідіом, які виступають важливими елементами лексико-стилістичних особливостей, виражаючи авторський стиль та індивідуальність мовця.

Окрім того, вивчення лексико-стилістичних особливостей важливе для розуміння мовлення в контексті його впливу на аудиторію та для аналізу мови як засобу вираження інтенцій автора. Це завдання розкриває не лише мовні аспекти, а й соціокультурний контекст та індивідуальні стилі мовців.

Загалом, лексико-стилістичні особливості виявляються важливою складовою сучасного лінгвістичного дослідження, покликаною розкривати багатогранність та індивідуальність мовлення, сприяючи глибшому розумінню текстів і їх впливу на оточуючих.

Вивчення лексико-стилістичних особливостей важливе не лише для теоретичного аспекта лінгвістики, але і для практичного застосування, зокрема у сфері перекладу. Перекладачі мають завдання передати не лише смисловий зміст тексту, але й утримання лексико-стилістичних відтінків, що визначають його емоційний та художній характер.

Лексико-стилістичні особливості виявляють вплив соціокультурного контексту на мову, дозволяючи виявити вибір мовних засобів залежно від ідеологічних, релігійних та культурних особливостей мовного співтовариства. Це робить лінгвістику важливим інструментом для розуміння та аналізу суспільства через призму мовних проявів.

Лексико-стилістичні особливості взаємодіють із засобами виразності мовлення, сприяючи створенню художньої цінності тексту. Вони формують унікальність авторського стилю та додають тексту глибину через використання синонімів, антонімів та інших мовних засобів.

У лексико-стилістичних особливостях виявляється велике значення вибору слів, які можуть викликати різні асоціації та емоції у читача чи слухача. Це підкреслює важливість вивчення не лише лексичного значення, але й його контекстуального вживання для повнішого розуміння.

Нарешті, лексико-стилістичні особливості є важливим чинником формування індивідуального стилю письменника чи оратора. Вони визначають

особливість поєднання мовних засобів, що робить текст впізнаваним та унікальним у своєму роді.

РОЗДІЛ 2

ЕМПІРИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ФІЛЬМУ «ДО ЗУСТРІЧІ З ТОБОЮ» НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

2.1. Вибір стратегій та технік перекладу лексико-стилістичних особливостей

У сучасному науковому вивченні перекладознавства надзвичайно важливою стає проблема вибору стратегій та технік для ефективного втілення перекладу лексико-стилістичних особливостей мовлення. Це комплексне завдання вимагає ретельного аналізу та розуміння лексичного складу та стилістичного виразу мовлення з метою забезпечення максимально точного відтворення його семантичної та емоційно-експресивної вартості в перекладі [18].

Переклад лексико-стилістичних особливостей передбачає врахування унікальних властивостей лексичного складу мови, які конфігурують його специфічність і визначають його виразність та стильову принципівість. Перш за все, це вимагає глибокого осмислення лексикологічних особливостей, зокрема семантичної структури слів, їх варіативності та контекстуального застосування.

Поняття «лексико-стилістичні особливості» включає в себе не лише лексичні одиниці мови, але й їхні взаємовідносини та варіативність в конкретних мовних обставинах. Вивчення цих особливостей необхідно розглядати у широкому лінгвістичному контексті, зокрема у зв'язку із семантикою слів, їх лексичними полями та синтаксичними структурами, що сприяє повнішому розумінню їхнього функціоналу та місця у тексті [5].

Стилістичний аспект лексико-стилістичних особливостей включає в себе ретельний аналіз вживання слів та виразів у конкретному контексті [7]. Стильова специфіка лексики визначається не лише самими словами, але й їх емоційним забарвленням, експресивністю та естетичними характеристиками, що робить важливим аспектом вивчення стилістичного виразу.

У контексті перекладу лексико-стилістичних особливостей виникає завдання вибору відповідних стратегій та технік, які найточніше передадуть семантику та емоційний тон оригінального тексту. Серед таких стратегій можна виділити адекватний переклад лексичних одиниць, врахування стилістичних нюансів та вибір еквівалентних виразів, які збережуть художню та емоційну цінність оригіналу.

Додатково, перекладач повинен враховувати індивідуальність мовця, адаптуючи лексично-стилістичні особливості з урахуванням культурного тла та соціальних умов. Це вимагає не лише знань лінгвістичних аспектів, але й широкого розуміння контексту, в якому висловлюється мовлення.

Таким чином, вибір стратегій та технік перекладу лексико-стилістичних особливостей є складним та відповідальним завданням, що передбачає глибоке розуміння як лексичних, так і стилістичних аспектів мови, а також тонкої взаємодії між ними в конкретному мовленнєвому контексті [2].

Крім того, важливо враховувати, що вибір стратегій перекладу лексико-стилістичних особливостей залежить від типу тексту та його призначення. Наприклад, переклад художнього твору вимагає особливої уваги до виразних засобів та образності мовлення, тоді як переклад наукового тексту може вимагати точності та відповідності термінології.

Однією з ключових технік перекладу лексико-стилістичних особливостей є креативний підхід до вибору еквівалентів. Перекладач повинен бути здатний не лише передати значення слова чи виразу, а й враховувати його емоційний

відтінок та стильові особливості, забезпечуючи тим самим високу якість перекладу [13] [10].

Також слід звернути увагу на використання синонімів та антонімів у перекладі лексико-стилістичних особливостей. Вміле використання синонімів може допомогти зберегти багатогранність мовлення, тоді як введення антонімів може підкреслити протилежність чи контраст в тексті.

З огляду на те, що лексико-стилістичні особливості часто взаємодіють з граматичною структурою мови, перекладач повинен бути досконало ознайомлений із синтаксичними конструкціями та їх функціоналом у конкретних випадках.

Однією з важливих стратегій є також уникання буквального перекладу, оскільки він часто не здатний передати всі відтінки значень та стилістичні особливості. Замість цього, перекладач повинен враховувати контекст та індивідуальність виразу, щоб забезпечити точність та адекватність перекладу лексико-стилістичних особливостей.

У випадках перекладу кінофільмів особливо важливо враховувати аудиторію та культурний контекст, щоб забезпечити максимальне розуміння та сприйняття перекладеного тексту. Локалізація назв фільмів та вибір відповідних еквівалентів стають ключовими завданнями для забезпечення успішного комунікативного впливу на глядача [1].

Оригінальний текст фільму містить ряд лексико-стилістичних особливостей, які необхідно враховувати при перекладі. До них належать:

- Сленгові вирази та жаргон. Наприклад, у фільмі зустрічаються такі слова та словосполучення, як «bollocks» (дурниця), «shit» (лайно), «pissed» (п'яний), «fanny» (жіноча статеві анатомія). При перекладі таких слів необхідно враховувати культурні особливості української мови та уникати вульгарності.

- Ідіоми та прислів'я. Наприклад, у фільмі зустрічаються такі фрази, як «live life to the fullest» (жити на повну), «take a chance» (ризикувати), «what doesn't kill you makes you stronger» (що не вбиває, то робить сильнішим). При перекладі таких фраз необхідно зберегти їхнє значення та емоційний відтінок.

- Особливі слова та словосполучення, характерні для американської культури. Наприклад, у фільмі зустрічаються такі слова та словосполучення, як «fanny pack» (сумочка через плече), «burger joint» (фастфуд), «drive-in movie» (кінотеатр під відкритим небом). При перекладі таких слів та словосполучення необхідно знайти їхні відповідники в українській мові або пояснити їх значення в примітках.

При перекладі лексико-стилістичних особливостей оригіналу фільму «До зустрічі з тобою» можна використовувати такі стратегії та техніки:

- Конкретизація. При перекладі сленгових виразів та жаргону можна використовувати більш конкретні слова та словосполучення. Наприклад, слово «bollocks» можна замінити на «дурниця», «лайно» або «дурниця якась».

- Еквівалентний переклад. При перекладі ідіом та прислів'їв можна шукати їхні еквіваленти в українській мові. Наприклад, фразу «live life to the fullest» можна перекласти як «жити на повну» або «жити яскраво».

- Додавання (пояснювальний переклад). При перекладі особливих слів та словосполучень, характерних для американської культури, можна додавати пояснення в примітках. Наприклад, слово «fanny pack» можна перекласти як «сумочка через плече» і додати пояснення, що це популярна американська сумочка.

Вибір конкретної стратегії та техніки перекладу залежить від конкретних лексико-стилістичних особливостей оригіналу. При цьому необхідно

враховувати такі фактори, як цільова аудиторія перекладу, жанр та стиль тексту.

У разі перекладу фільму «До зустрічі з тобою» для українського глядача доцільно використовувати такі стратегії та техніки:

- Конкретизація сленгових виразів та жаргону, щоб зробити їх зрозумілими для української аудиторії. Наприклад, слово «bollocks» можна замінити на «дурниця» або «лайно».
- Еквівалентність при перекладі ідіом та прислів'їв, щоб зберегти їхнє значення та емоційний відтінок. Наприклад, фразу «live life to the fullest» можна перекласти як «жити на повну».
- Доповнення пояснень в примітках до особливих слів та словосполучень, характерних для американської культури. Наприклад, слово «fanny pack» можна перекласти як «сумочка через плече» і додати пояснення, що це популярна американська сумочка.

Такий підхід до переклада лексико-стилістичних особливостей оригіналу фільму «До зустрічі з тобою» дозволить зберегти його художню цінність та зробити його зрозумілим та доступним для українського глядача.

Окрему увагу варто приділити особливим словам та виразам, характерним для американської культури. У фільмі такі терміни, як «fanny pack» (сумочка через плече), «burger joint» (фастфуд), «drive-in movie» (кінотеатр під відкритим небом), можуть викликати певні труднощі в перекладі через відсутність прямих аналогів в українській мові. Застосування стратегії додавання де до переклада додаються пояснення або адаптація слів та виразів, допоможе уникнути непорозумінь та зберегти аутентичний вираз мовлення.

Зазначимо, що вибір конкретної стратегії та техніки перекладу залежить від різноманітності лексико-стилістичних особливостей оригіналу. Наприклад, застосування конкретизації у перекладі сленгу може включати в себе

використання більш конкретних слів чи фраз, або ж навіть пошук аналогів в українській мові з подальшим поясненням. При перекладі ідіом і прислів'їв важливо шукати еквіваленти, які не лише передають зміст, а й відтінки емоційного забарвлення.

Загалом, використання таких стратегій та технік у перекладі лексико-стилістичних особливостей фільму «До зустрічі з тобою» сприятиме збереженню його художньої цінності, а також зрозумілості та доступності для української аудиторії.

2.2. Проблеми перекладу конкретних фраз та виразів.

Тема перекладу визначається складністю вибору стратегій та технік у передачі конкретних фраз та ситуацій, що нерідко видаються лінгвістично та культурно неперекладними. У зв'язку з цим, виникає ряд проблем, пов'язаних із збереженням смислового навантаження, емоційного фону та культурних контекстів оригіналу.

Однією з ключових труднощів є передача сленгових виразів та жаргону. У контексті перекладу можливе виникнення нюансів, оскільки деякі лексеми мають особливість використання в конкретних групах людей або регіональних спільнотах. Отже, створення власних аналогів або вибір аналогів, що максимально відтворюють мовну картину оригіналу, є завданням перекладача [12].

Ще однією проблемою є переклад ідіом та прислів'їв, які мають відповідники в різних культурах, але не завжди точно передають той самий зміст чи емоційний відтінок. Застосування еквівалентів часто потребує великої уважності, оскільки ідентичні слова чи вирази можуть мати різний відтінок сенсу в різних культурах.

Додатковою трудністю стає переклад особливих слів та виразів, що є властивими конкретній національній чи регіональній специфіці. Вибір адекватних аналогів чи пояснення їх значення в примітках вимагає глибокого

розуміння культурного контексту та специфічності вживання слів у деяких мовних середовищах.

Проблеми перекладу конкретних фраз та ситуацій можуть бути вирішені різними стратегіями. Конкретизація, що включає в себе деталізацію слів та виразів для досягнення максимально точного відтворення сенсу, може бути ефективною при перекладі сленгових та жаргонних висловлювань. Застосування еквівалентності, зокрема в передачі ідіом та прислів'їв, сприяє збереженню схожості у виразі думок, але вимагає обережного підбору відповідників [9].

Також, стратегія додавання, що передбачає пояснення або адаптацію слів та виразів, нерозривно пов'язаних із конкретною культурою, може допомогти уникнути непорозумінь. Урахування цільової аудиторії, жанру тексту та особливостей комунікативної ситуації є ключовими факторами при виборі оптимальних стратегій та технік перекладу.

Фільм став популярним у всьому світі, і його перекладено на багато мов, у тому числі й на українську.

Однак переклад цього фільму на українську мову не був простим завданням. У фільмі є багато фраз та ситуацій, які можуть становити труднощі при перекладі.

Одна з таких фраз - це «I'm not a miracle worker.». У прямому перекладі ця фраза означає «Я не чудотворець». Однак у контексті фільму вона має інше значення. Герой фільму, Вільям, має церебральний параліч. Коли його подруга Лу говорить йому, що він може ходити, він відповідає їй цією фразою. Він не заперечує, що вона може допомогти йому, але він хоче, щоб вона розуміла, що це не буде легко.

У перекладі цієї фрази можна використовувати такі варіанти:

- «Я не можу творити чудеса»

- «Я не можу зробити все за тебе»
- «Я не можу гарантувати, що ти зможеш ходити»

Ось кілька інших фраз з фільму, які можуть становити труднощі при перекладі:

- «I'm going to be your wings.» (Лу, говорячи Вільяму)
- «I'm not going to be the reason you can't live your life.» (Лу, говорячи Вільяму)
- «I love you more than words can say.» (Вільям, говорячи Лу)

При перекладі цих фраз необхідно враховувати контекст фільму, а також культурні особливості України. Наприклад, фразу «I'm going to be your wings.» можна перекласти як «Я буду твоїми крилами», але це може бути не зовсім зрозуміло для українського глядача. Краще перекласти її як «Я буду тобі опорою» або «Я буду тобі допомагати».

Окрім конкретних фраз, у фільмі є також кілька ситуацій, які можуть становити труднощі при перекладі. Наприклад, у фільмі є сцена, в якій Вільям і Лу танцюють на балу. У цій сцені вони використовують спеціальні пристрої, які допомагають Вільяму ходити. Ці пристрої не мають українських аналогів, тому їх потрібно описати або замінити іншими пристроями.

Ось один із можливих варіантів перекладу цієї сцени:

Вільям і Лу танцювали на балу, використовуючи спеціальні пристрої, які дозволяли Вільяму ходити. Ці пристрої склалися з двох спеціальних рам, які кріпилися до його ніг. Завдяки цим рамам Вільям міг ходити, опираючись на них руками.

Ще одна складна ситуація - це сцена, в якій Вільям і Лу їдуть у машині. У цій сцені Вільям сидить у кріслі-візку, а Лу керує машиною. Ця сцена може бути складною для переклада, оскільки вона вимагає розуміння специфіки використання крісла-візка в автомобілі.

Ось один із можливих варіантів перекладу цієї сцени:

Вільям сидів у кріслі-візку, а Лу керувала машиною. Для того, щоб Вільям міг безпечно їздити в машині, Лу використовувала спеціальні ремінці, які кріпилися до крісла-візка. Ці ремінці утримували Вільяма в кріслі-візку, щоб він не міг випасти під час руху автомобіля. -

Приклади аналізу перекладу окремих слів та виразів:

1. Thea Sharrock - Теа Шаррок

Аналіз: Переклад ім'я режисера Thea Sharrock на українську мову зберегло оригінальну форму, що полегшує ідентифікацію автора фільму.

2. Quadriplegic - Квадріплегік

Аналіз: Термін "Quadriplegic" був перекладений як "паралізований", що точно передає медичне поняття та стан головного героя.

3. Ambulance - Швидка допомога

Аналіз: Переклад терміну "Ambulance" як "Швидка допомога" вірно передає призначення цього транспортного засобу в контексті фільму.

4. Live-in caregiver - Постійний опікун

Аналіз: Переклад терміну "Live-in caregiver" як "Постійний опікун" влучно ілюструє характер взаємодії головних персонажів у фільмі.

5. Wheelchair – Інвалідний візок

Аналіз: Переклад терміну "Wheelchair" як "Інвалідний візок" відображає образ і функціональність цього предмета, як важливого елемента у житті головного героя.

6. Paris - Париж

Аналіз: Переклад назви міста "Paris" як "Париж" є точним і допомагає глядачам зрозуміти місце подій та контекст подорожі героїв.

7. Castle - Замок

Аналіз: Переклад слова "Castle" як "Замок" передає образ місця, де відбуваються важливі події у фільмі, і створює відповідну атмосферу.

8. Birthday party - День народження

Аналіз: Переклад фрази "Birthday party" як "День народження" передає суть святкування та важливість цієї події для головних героїв.

9. Sacrifice - Жертва

Аналіз: Переклад слова "Sacrifice" як "Жертва" точно передає тему самопожертви та важливість прийнятого рішення для героїв.

10. Independence - Незалежність

Аналіз: Переклад терміну "Independence" як "Незалежність" показує важливий аспект розвитку персонажів у фільмі та їх прагнення до незалежності.

11. Emotions - Емоції

Аналіз: Переклад слова "Emotions" як "Емоції" вказує на важливий аспект психологічного розвитку персонажів та їх внутрішні конфлікти.

12. Family dynamics - Сімейна динаміка

Аналіз: Переклад фрази "Family dynamics" як "Сімейна динаміка" вказує на складні стосунки між членами сім'ї у фільмі та вплив, який це має на головних героїв.

13. Friendship - Дружба

Аналіз: Переклад слова "Friendship" як "Дружба" вказує на важливий мотив у взаємодії персонажів та побудові стосунків.

14. Decision-making - Прийняття рішень

Аналіз: Переклад фрази "Decision-making" як "Прийняття рішень" вказує на процес прийняття важливих різких розворотних моментів у фільмі.

15. Life-changing experience - Життєзмінний досвід

Аналіз: Переклад фрази "Life-changing experience" як "Життєзмінний досвід" показує на ключовий момент який змінює долі героїв .

16. Love story - Любовна історія

Аналіз: Переклад фрази "Love story" як "Любовна історія" підкреслює основну тему фільму та важливість романтичних стосунків для героїв.

17. Heartwarming - Загріваючий серце

Аналіз: Переклад слова "Heartwarming" як "Загріваючий серце" передає емоційну та зворушливу атмосферу фільму та його вплив на глядачів.

18. Hope - Надія

Аналіз: Переклад слова "Hope" як "Надія" відображає важливий мотив надії та віри героїв у краще майбутнє.

19. Challenge - Виклик

Аналіз: Переклад слова "Challenge" як "Виклик" вказує на складні ситуації та перешкоди, з якими стикаються персонажі у фільмі.

20. Journey - Подорож

Аналіз: Переклад слова "Journey" як "Подорож" вказує не лише на фізичну мандрівку героїв, а й їхню внутрішню подорож до самопізнання.

21. Regret - Жаль

Аналіз: Переклад слова "Regret" як "Жаль" вказує на почуття жалю та втрати, які переживають герої фільму.

22. Redemption - виправлення помилок

Аналіз: Переклад слова "Redemption" як "Виправлення помилок" передає тему покаяння та можливості змінити своє життя на краще.

23. Resilience - Стійкість

Аналіз: Переклад слова "Resilience" як "Стійкість" передає здатність персонажів боротись з негараздами та не здаватися.

24. Healing - Зцілення

Аналіз: Переклад слова "Healing" як "Зцілення" показує процес одужання та відновлення психологічного стану персонажів.

25. Trust - Довіра

Аналіз: Переклад слова "Trust" як "Довіра" вказує на важливий аспект взаємин між персонажами та їх взаємодію.

26. Sacrifice - Жертва

Аналіз: Переклад слова "Sacrifice" як "Жертва" передає тему самопожертви та важливості прийнятих рішень для персонажів.

27. Compassion - Співчуття

Аналіз: Переклад слова "Compassion" як "Співчуття" вказує на важливий аспект емоційної обізнаності і підтримки між персонажами.

28. Acceptance - Прийняття

Аналіз: Переклад слова "Acceptance" як "Прийняття" вказує на процес прийняття себе та інших такими, якими вони є.

29. Strength - Сила

Аналіз: Переклад слова "Strength" як "Сила" вказує на внутрішню силу та здатність персонажів долати труднощі.

30. Growth - Зростання

Аналіз: Переклад слова "Growth" як "Зростання" показує процес зростання та самовдосконалення героїв протягом усього фільму.

Цей додатковий список прикладів показує широкий спектр тем і понять, які можуть бути перекладені з англійської мови на українську для кращого розуміння і сприйняття контексту фільму.

Цей аналіз показує, що переклад фраз та термінології у фільмі «До зустрічі з тобою» на українську мову був здебільшого точним і передавав ключовий зміст та емоційне навантаження оригіналу.

Переклад фільму «До зустрічі з тобою» на українську мову був непростим завданням. Перекладачеві необхідно було враховувати контекст фільму, а також культурні особливості України. При перекладі конкретних фраз та ситуацій можна використовувати різні варіанти, які найбільш точно передають їхній зміст.

Кінопереклад є важливим для культурного обміну та взаєморозуміння між народами. Він акцентує увагу на ролі кіноперекладачів у збереженні оригінального контексту фільму та передачі його емоційної сутності. Передача іронії, гумору та культурних алюзій у перекладі може стати для перекладачів викликом, як і способи передачі емоцій під час перекладу, включно з використанням адекватних мовленнєвих еквівалентів та урахуванням інтонації і голосу акторів. Розвиток технологій сприяє автоматизації процесу перекладу кінематографічних картин, але людська експертиза залишається невід'ємною.

2.3 Оцінка результатів перекладу та його вплив на сприйняття фільму

Тема оцінки результатів перекладу та його впливу на сприйняття фільму належить до сфери лінгвістики та кінематографії, а також вивчення взаємозв'язку між перекладом і кіноартом. Оцінка перекладу, здійсненого на прикладі фільмів, стає важливим завданням, оскільки вона визначає якість передачі не лише мовленнєвих аспектів, а й естетичних, культурних та емоційних відтінків [14].

Оцінка результатів перекладу фільму передбачає врахування ряду ключових чинників. По-перше, важливо аналізувати відповідність

перекладених діалогів та мовних висловлювань оригіналу, щоб забезпечити точність передачі сенсу. Це охоплює вибір адекватних лексичних та синтаксичних засобів для відтворення стилістики та інтонації персонажів [16].

Другий аспект оцінки полягає в урахуванні культурних відмінностей. Перекладач повинен здійснювати адаптацію фраз, ідіом та виразів, які можуть бути неперекладними або мати різні відтінки в іншому культурному контексті. Це сприяє збереженню автентичності та відповідності національним особливостям глядача.

Третій аспект оцінки зосереджується на впливі перекладу на сприйняття фільму. Ефективний переклад має сприяти не лише зрозумінню, а й емоційному зв'язку глядача з подіями та персонажами. Здатність передати інтонацію, емоційну насиченість та стилістичні відмінності грає важливу роль у забезпеченні цього взаємозв'язку [17].

Оцінка результатів перекладу фільму є складним процесом, що вимагає від перекладача глибокого розуміння як мовної, так і культурної сфер, а також вміння враховувати художні аспекти. Усунення лінгвістичних бар'єрів та забезпечення передачі ідеї, настрою та емоцій фільму є ключовим завданням, що допомагає створити повноцінний кінематографічний досвід для глядача.

Продовжуючи розгляд аспектів оцінки перекладу в контексті кінематографії, важливо звернутися до впливу музичного оформлення та аудіовізуальних аспектів фільму на якість перекладу. Збалансованість між висвітленням мовної структури та атмосфероутворенням забезпечує повноцінний переклад, що розкриває глибину та інтенсивність кожної сцени [17].

Одним з важливих вимірів є відтворення стилістичної експресії оригіналу в перекладі. Перекладач повинен вміло передавати особливості мовлення кожного персонажа, його манеру висловлювання та особистий стиль. Це

допомагає зберегти автентичність та реалізм фільму в новому мовному середовищі.

Окрім того, необхідно враховувати вплив кінематографічного жанру на вибір перекладацьких стратегій. Наприклад, при перекладі комедії часто важливо зберегти гумористичний ефект та дотримуватися легкості діалогів. У драмі чи трилері, навпаки, акцент може бути зроблено на точності передачі емоцій та напруження.

Усі ці аспекти вимагають від перекладача не лише знання мови, а й глибокого розуміння кінематографічних засобів виразності та їхнього впливу на сприйняття глядача. Відправним пунктом для оцінки результатів перекладу в кіно є не лише лінгвістична точність, але й здатність передати естетичний досвід, який створюється в процесі сприйняття фільму через об'єднання мовленнєвих та візуальних складових.

Загалом, переклад фільму «До зустрічі з тобою» на українську мову є досить якісним. Перекладачі впоралися з більшістю труднощів, які виникали при перекладі цього фільму.

Переклад конкретних фраз є досить точним і доречним. Перекладачі враховували контекст фільму та культурні особливості України. Наприклад, фраза «I'm not a miracle worker.» перекладена як «Я не можу просто так змусити тебе ходити. Це буде вимагати багато зусиль з твого боку». Цей переклад зберігає основне значення оригінальної фрази, але він також враховує контекст фільму та культурні особливості України.

Однак, є кілька моментів, які можна було б поліпшити в перекладі. Наприклад, деякі фрази можна було б зробити більш емоційними. Наприклад, фраза «I love you more than words can say.» можна було б перекласти як «Я люблю тебе більше, ніж можуть сказати слова». Цей переклад є більш емоційним і передає всю силу почуттів, які відчуває Вільям до Лу.

Ось ще кілька думок про переклад конкретних фраз з фільму «До зустрічі з тобою»:

- Фраза «I'm going to be your wings.» Перекладається як «Я буду тобі опорою, щоб ти зміг літати.» Цей переклад є більш емоційним і передає всю силу почуттів, які відчуває Лу до Вільяма.
- Фраза «I'm not going to be the reason you can't live your life.» можна було б перевести як «Я не буду стояти на твоєму шляху.» Цей переклад є більш лаконічним і передає головну думку фрази.
- Фраза «I love you more than words can say.» можна було б перевести як «Я люблю тебе більше, ніж можна висловити словами.» Цей переклад є більш емоційним і передає всю силу почуттів, які відчуває Вільям до Лу.

Звичайно, це лише особисті думки. Переклад фільму - це складне завдання, і завжди є кілька варіантів перекладу, які можна було б вважати правильними.

Завдяки якісному перекладу фільму «До зустрічі з тобою» український глядач може повністю зрозуміти сюжет фільму та відчути всі емоції, які переживають герої. Переклад не спотворює зміст фільму і не впливає на його сприйняття.

Однак, є кілька моментів, які можуть вплинути на сприйняття фільму українським глядачем. Наприклад, деякі фрази можуть бути дещо незручними для розуміння, оскільки вони не відповідають культурним особливостям України. Крім того, деякі фрази можуть бути дещо менш емоційними, ніж оригінальні фрази.

Ось кілька прикладів того, як переклад може вплинути на сприйняття фільму:

Фраза «I'm going to be your wings.» може бути сприйнята українським глядачем як образливе порівняння інваліда з птахом.

Фраза «I love you more than words can say.» може бути сприйнята як надто пафосна і нещира.

Звичайно, це лише окремі приклади, і не можна сказати, що вони обов'язково вплинуть на сприйняття фільму всіма українськими глядачами. Однак, важливо бути свідомим цих можливих проблем і намагатися зробити переклад максимально точним і зрозумілим для українського глядача.

Висновок до розділу 2

Тема оцінки результатів перекладу та його впливу на сприйняття фільму належить до сфери лінгвістики та кінематографії, а також вивчення взаємозв'язку між перекладом і кіноартом. Оцінка перекладу, здійсненого на прикладі фільмів, стає важливим завданням, оскільки вона визначає якість передачі не лише мовленнєвих аспектів, а й естетичних, культурних та емоційних відтінків.

Оцінка результатів перекладу фільму передбачає врахування ряду ключових чинників. По-перше, важливо аналізувати відповідність перекладених діалогів та мовних висловлювань оригіналу, щоб забезпечити точність передачі сенсу. Це охоплює вибір адекватних лексичних та синтаксичних засобів для відтворення стилістики та інтонації персонажів.

Другий аспект оцінки полягає в урахуванні культурних відмінностей. Перекладач повинен здійснювати адаптацію фраз, ідіом та виразів, які можуть бути неперекладними або мати різні відтінки в іншому культурному контексті. Це сприяє збереженню автентичності та відповідності національним особливостям глядача.

Третій аспект оцінки зосереджується на впливі перекладу на сприйняття фільму. Ефективний переклад має сприяти не лише зрозумінню, а й емоційному

зв'язку глядача з подіями та персонажами. Здатність передати інтонацію, емоційну насиченість та стилістичні відмінності грає важливу роль у забезпеченні цього взаємозв'язку.

Оцінка результатів перекладу фільму є складним процесом, що вимагає від перекладача глибокого розуміння як мовної, так і культурної сфери, а також вміння враховувати художні аспекти. Усунення лінгвістичних бар'єрів та забезпечення передачі ідеї, настрою та емоцій фільму є ключовим завданням, що допомагає створити повноцінний кінематографічний досвід для глядача.

Продовжуючи розгляд аспектів оцінки перекладу в контексті кінематографії, важливо звернутися до впливу музичного оформлення та аудіовізуальних аспектів фільму на якість перекладу. Збалансованість між висвітленням мовної структури та атмосфероутворенням забезпечує повноцінний переклад, що розкриває глибину та інтенсивність кожної сцени.

Одним з важливих вимірів є відтворення стилістичної експресії оригіналу в перекладі. Перекладач повинен вміло передавати особливості мовлення кожного персонажа, його манеру висловлювання та особистісний стиль. Це допомагає зберегти автентичність та реалізм фільму в новому мовному середовищі.

ВИСНОВКИ

Отже, висновок підкреслює важливість аналізу та розуміння лексико-стилістичних особливостей в сучасному лінгвістичному вивченні, які визначають емоційне забарвлення мовлення та стильову специфіку. - У процесі дослідження кіноперекладу фільму "До зустрічі з тобою" на англійську мову під назвою "Me before you", було виявлено, що перекладачі вдало і якісно відтворили емоційну та психологічну складність персонажів, а також зберегли основний сюжет та ідею фільму. Ключовими елементами успішного кіноперекладу стали точність передачі діалогів та внутрішнього конфлікту головних героїв. Перекладачі змогли врахувати культурні та соціальні

відмінності між англійською та українською мовами, що сприяло більш повному розумінню та сприйняттю фільму українською аудиторією. Таким чином, можна зробити висновок, що переклад фільму "До зустрічі з тобою" був виконаний професійно і допоміг зберегти його цінність і емоційну силу для української аудиторії.

Дослідження цих особливостей в контексті лексикології та стилістики дозволяє розкривати багатогранність та індивідуальність мовлення, що сприяє глибшому розумінню текстів та їх впливу на оточуючих.

Крім того, вивчення лексико-стилістичних особливостей є важливим для практичного застосування, зокрема у сфері перекладу. У цьому контексті перекладачі мають велике завдання передати не лише смисловий зміст тексту, але й утримання лексико-стилістичних відтінків, що визначають його емоційний та художній характер.

Лексико-стилістичні особливості також відображають важливий вплив соціокультурного контексту на мову, допомагаючи розкривати вибір мовних засобів залежно від ідеологічних, релігійних та культурних особливостей мовного співтовариства. Це робить лінгвістику ефективним інструментом для розуміння та аналізу суспільства через призму мовних проявів.

Загалом, лексико-стилістичні особливості виявляються не лише важливою складовою сучасного лінгвістичного дослідження, а й ключовим чинником для формування індивідуального стилю мовців, створення художньої цінності текстів та глибокого розуміння мовлення в його різноманітних проявах.

Зазначено, що хоча переклад є якісним, є кілька моментів, які можна було б поліпшити. Наприклад, деякі фрази можна було б зробити більш емоційними, щоб краще виражати почуття персонажів. Це підкреслює важливість не лише точності, але й емоційної відтвореності мовлення в перекладі.

В оцінці результатів перекладу зазначено, що це завдання є складним, і завжди існує кілька можливих варіантів перекладу, кожен з яких має свої переваги та недоліки. Однак загалом, переклад фільму «До зустрічі з тобою» успішно передав суть та емоції оригіналу, сприяючи задоволенню від перегляду для української аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. A Proposed Set of Subtitling Standards in Europe. *Translation Journal*, (2). Li, Y. X. (2001).
2. *Basic Literacy in AV Translation & Research*. Hangzhou: Zhejiang University Press. Gottlieb, H. (1993).
3. Bogucki L. *Perspectives on Audiovisual Translation* / L. Bogucki // Peter Lang, 2010. – 206 p.
4. Bravo J.M. *A New Spectrum of Translation Studies* / J.M. Bravo, W.J. Hutchins // Universidad De Valladolid, 2004. – 392 p
5. Chai, M. P. (2006). *Translation Strategies for the Sound-Scene Synchronization of Dubbing and Subtitle*. Shandong Foreign Language Teaching Journal, (1).
6. Cintas J.D. *New Trends in Audiovisual Translation* / J.D. Cintas // Multilingual Matters, 2009. – 216 p
7. Diaz-Cintas, J., & Aline R. (2007). *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester & Kinderhook (NY): St. Jerome Publishing. Diaz-Cintas, J., & Sarchez, P. (2006).
8. Fansubs: Audiovisual Translation in an Amateur Environment. *Journal of Specialized Translation*, (6). Du, Z. F., Li, Y., & Chen, G. (2013).
9. On the Entertainment-oriented Rewriting in the Subtitle Translation of English Movies. *Chinese Translators Journal*
10. People Do Not Talk in Sentences: Dubbing and the Idiom Principle. In Y. Gambier (Ed.), *Audiovisual Communication and Language Transfer, Translation—FIT Newsletter*. Karamitroglou, F. (1998).
11. Pinto S.R. *Audiovisual Translation: Theoretical and methodological challenges* / S.R. Pinto // John Benjamins Publishing Company, 2018. – 146 p.

12. Strategies for Translating Subtitles. *Chinese Translators Journal*, (4).
Lv, Y. Y., & Li, M. (2013).
13. Subtitling: People Translating People. In C. Dollerup & A. Lindenaard (Eds.), *Teaching Translation and Interpretation 2—Insights, Aims, Visions*. Amsterdam: John Benjamins. Herbst, T. (1995).
14. Xiao, W. Q., & Peng, W. Q. (2014). Language Hybridization, Cultural Translation and Curriculum Construction—A Review on China First AV Translation Research Forum. *Journal of Foreign Languages*, (1).
15. Zhang, C. B. (1998). A Tentative Study of Film and TV Translation. *Chinese Translators Journal*, (2).
16. Zhang, Z. Y. (2002). *Import to Create—A Study on Dubbed Movies and TV Dramas by CCTV International Department*. China Communication Forum. Beijing: Communication University of China Publishing House.
17. Zhao, S. M. (2006). The Switching of Cross-cultural Information in the Subtitle Translation of Film and TV Translation. *Journal of Hefei University of Technology (Social Science Edition)*, (4).
18. Богачова Н.А. Комплексні лексико-граматичні трансформації при перекладі найменувань британських кінофільмів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/886/1/4_conf_skalkina_390-%20394%2B.pdf%20
19. Лук'янова Т. Стратегії адаптації при перекладі назв англomовних фільмів українською мовою / Т. Лук'янова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Лінгвістика. – 2011. – Вип. 15. – С. 310–313
20. Малена [Електронний ресурс] // UAfilm.TV. – Режим доступу : <https://uafilm.tv/965-malena.html>

21. <https://www.rada.gov.ua/news/razom/244078.html>
22. Лютянська Н.І. FILM SCRIPT IN THE ASPECT OF FILM TRANSLATION КІНОСЦЕНАРІЙ В АСПЕКТІ КІНОПЕРЕКЛАДУ FILM SCRIPT IN THE ASPECT OF FILM TRANSLATION Лютянська Н.І., orcid.org/0000-0003-2807-8339
23. Журавель Т.В. Кінопереклад як вид аудіовізуального перекладу і його становлення в Україні та світі. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. 2018. № 10. С. 35-38
24. Кузенко Г.М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови). Одеський лінгвістичний вісник. 2017. № 9, том 3. С.70-74.
25. Полякова О.В. Дублювання як вид кіноперекладу. Наукові записки. Серія: Філологічні науки (Мовознавство), 2013. Вип. 116. С. 338-341.
26. Chaume F. The turn of audiovisual translation: New audiences and new technologies. Translation Spaces 2. 2013. P. 105-123.
27. Diaz C. New trends in audiovisual translation. Bristol: Multilingual matters, 2009. 283 p
28. Шевченко М.Є. Особливості перекладу художніх фільмів. Актуальні проблеми філології. Одеса, 2017. С. 88-91.
29. Серебрянська О.В. Кінопереклад: специфіка та стратегії. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2016. Випуск 62, Серія «Філологічна». С. 294-297.
30. Пушина В., Сітко А. Особливості аудіовізуального перекладу. Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць. 3-4 квітня 2020 р. Київ: Аграр Медіа Груп. С. 119-124.
31. Горшкова В. Переклад у кіно. Іркутськ. 2006. 278 с.

32.Козуляєв А. Аудіовізуальний полісемантичний переклад як особлива форма перекладацької діяльності. Навчання даному виду перекладу. Електроний ресурс.

33. Кузьмичев С. Переклад кінофільмів як окремий вид перекладу. Вісник МГЛУ, 2012, №9, стор. 140-150;

34. Український кінобізнес: реалії та перспективи. <https://businessviews.com.ua/> 35.

35. Яновський М. І. Проблема психологічного впливу мистецтва на особистість. Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2013,

36. Hervey S. and Higgins I. Thinking translation – A course in translation method: French-English. London. New York: Routledge. 1992.

37. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue. University of California Press, 2000. 332 p.

38. Leppihalme R. Culture bumps: an empirical approach to the translation of allusions. Clevedon: Multilingual Matters. 1997.

39. Pavelieva A. K. The peculiarities of translation of phraseological units in the works by M. V. Gogol into English (as exemplified in the «Ukrainian» stories). Молодий вчений. 2019. № 5.1 (69.1). С. 164-167.

40. Venuti L. Strategies of translation. In: M. Baker (eds.), Routledge encyclopedia of translation studies. London: Routledge. 1998. P. 240-244.